

Het ziekenhuis verlaten met een suprapubische katheter

azdelta

Uw ziekenhuis.

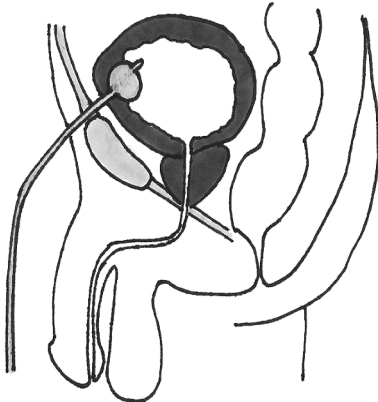
Beste patiënt

U hebt een probleem om uw blaas op de gewone, natuurlijke manier te ledigen. Daarom heeft uw arts u voorgesteld om een suprapubische katheter te plaatsen. Om uw angst voor het onbekende weg te nemen en om u uw zelfstandigheid te laten behouden, geven wij u graag enkele praktische tips. We wensen u een spoedig herstel.

De dienst urologie

Wat is een suprapubische katheter?

Een suprapubische katheter is een katheter of een holle buis die door de buikwand in de blaas wordt gebracht. Er zijn katheters met een ballon aan het uiteinde. De opgevlade ballon zorgt ervoor dat de blaaskatheter er niet uit kan vallen. Andere katheters, meestal tijdelijke, worden gefixeerd met een hechting.

Blaas, schaambeent, katheter met ballon in de blaas

Een dergelijke katheter wordt geplaatst als u niet meer kunt urineren. Deze katheter heeft het voordeel, dat deze afklemd kan worden om na te gaan of spontaan plassen weer lukt.

Hygiëne en wondzorg

Het volstaat om 3 keer per week het insteekpunt van de katheter te controleren/verzorgen. Als u zelf niet in staat bent om de katheter te verzorgen, kan deze zorg eventueel aan uw partner of naaste aangeleerd worden. Als dit niet mogelijk is, wordt er thuiszorg ingeschakeld. Deze zal dan 3 keer per week bij u langskomen om het verband te verzorgen.

Controleer vooral op lekken. Kijk ook of de huid rondom de katheter rood of ontstoken is. Als de huid rood is, gebruikt u best een ontsmettingsmiddel bv. Iso-betadine®. Verander wekelijks de richting van de katheter, kleef hem dus links of naar rechts vast op de buik.

Waar de katheter uit de buikwand komt wordt er best een kompres onder gestoken om een knik in de katheter te vermijden.

U kunt met een suprapubische katheter douchen. Vervang daarna het verband.

Vochtinname

Om goed te kunnen plassen is het belangrijk om voldoende te drinken; meer bepaald 6 tot 8 glazen water of niet-alcoholische dranken, dit naast de drank bij het ontbijt, middag of avondmaal. Een glaasje alcohol bij gelegenheid is geen probleem.

Door voldoende te drinken beperkt u infecties en vermijdt u harde stoelgang (constipatie). Ook een gevarieerde voeding bestaande uit groenten, fruit en vezels helpt voor een vlotte stoelgang.

Urinezakken

Er zijn twee soorten urinezakken, de beenzak en de nachtzak. De achterkant is vervaardigd uit zacht materiaal om de huid niet te irriteren en een plakkerig gevoel bij het dragen te vermijden. De afvoerslang is flexibel om de urinestroom niet te blokkeren. Bij een te lange afvoerslang mag deze, indien gewenst, met een schaar worden ingekort.

De urinezakken hebben diverse handige aftapkraantjes. Hierdoor is het ook voor mensen met een verminderde handfunctie gemakkelijk te bedienen. Via het terugslagventiel loopt de urine niet terug in de afvoerslang. De centrale lasnaad maakt een gelijke verdeling van het gewicht van de urine mogelijk.

Zorg ervoor dat de urinezak lager hangt dan de blaas en dat de sonde niet kan losgetrokken worden door deze te fixeren.

Beenzak

Een beenzak is een kleine opvangzak van 500 tot 600 ml urine, waardoor de zak niet opvalt onder kledij. Met de bijbehorende beenriempjes wordt de zak aan het bovenbeen of onderbeen bevestigd. De riempjes zijn elastisch en worden vastgemaakt met velcro.

In plaats van de beenriempjes kunt u ook een speciale urinebeenzakhouder gebruiken. Dit is een elastische wasbare fixatiekous die op een veilige, comfortabele en discrete manier de urineopvangzak tegen het been fixeert. Nadeel is dat zo'n fixatiekous niet terugbetaald wordt.

Het beenzakje ledigt u best tijdig, als het voor twee derden vol is.

Bij het ledigen van de urinezak, zijn volgende stappen aangewezen:

1. Was uw handen.
2. Hou de urinezak boven het toilet.
3. Open de klep en laat de urine eruit.
4. Reinig de uitlaatklep met toiletpapier.
5. Sluit de klep.
6. Was uw handen nog eens.

Nachtzak

De nachtzak kan ongeveer 1.500 ml urine opvangen. Overdag bewaart u de nachtzak in een propere plastieken zak op een koele droge plaats. Denk eraan eerst de zak te ledigen en schoon te maken door uit te spoelen met stromend water. Bij langdurig gebruik is het **wenselijk de nachtzak om de vijf tot zeven dagen te wisselen.**

‘s Avonds wordt de nachtzak aan het beenzakje gekoppeld. Dit gebeurt als volgt.

1. Was eerst uw handen.
 2. Ledig het beenzakje.
 3. Ontsmet het uiteinde van beenzakje en koppel de nachtzak aan. Het dopje van de nachtzak wordt in een potje met ontsmetting bewaard.
 4. Zet de klep van de beenzak open en sluit deze van de nachtzak.
 5. Was uw handen opnieuw.
- Maak ‘s morgens, de nachtzak los van het beenzakje, na deze te hebben geleidigd. Zorg ervoor dat u de klep van het beenzakje sluit!

Katheterventiel

Er bestaat ook een speciaal katheterventiel (kraantje of flipflo). Hiermee kunt u overdag de katheter afsluiten zodat u geen beenzak hoeft te gebruiken.

U mag een katheterventiel alleen gebruiken in overleg met uw uroloog.

Het katheterventiel kan in twee situaties worden gebruikt:

- als u met uw uroloog blaastraining hebt afgesproken.
- als u met uw uroloog hebt afgesproken dat blaastraining nog niet nodig is. In dit geval zet u het kraantje overdag om de 3 uur systematisch open en hang je er 's avonds een nachtzak aan (zoals hierboven beschreven).

Belangrijk hierbij is het volgende.

- Laat de volledige inhoud uit uw blaas lopen ook al loopt het maar druppelsgewijs! Het is namelijk belangrijk dat de blaas volledig leeg is.
- Als u denkt dat uw blaas leeg is, hoest dan eens zachtjes en kijk of er nog urine komt. Pas als dat niet meer het geval is kunt u de sonde afsluiten.

Inroepen professionele hulp

- Drink voldoende om infecties te voorkomen. Bij koorts van meer dan 38°C, contacteer uw huisarts.
- Bij misselijkheid, koude rillingen of braken, neem contact op met uw huisarts.
- Als u vaststelt dat er gedurende een paar uur geen urine komt maar u het gevoel hebt van een volle blaas; neem contact op met uw specialist. Soms als er veel steenaanslag is op de katheter of als de katheter snel verstopt raakt, is het beter om sneller van de katheter te wisselen. Ook kunt u uw blaas 2 keer of meer per week laten spoelen in bepaalde situaties.
- Als de katheter uitgevallen is, moet u snel contact opnemen met het ziekenhuis. Dan kan gemakkelijk een nieuwe katheter via de oude opening ingebracht worden. Als u langer wacht, kan de opening van de huid dichtgaan. Dan moet er een nieuwe suprapubische katheter geprikt worden.

- Er kunnen ook blaasspasmen optreden. Dit geeft het gevoel dat u moet plassen en niet kan. Uw lichaam reageert immers op de sonde, met als gevolg dat er urine naast de sonde loopt. In geval van overlast, kan medicatie een uitweg bieden.

Terugbetaling materiaal

Als u voor meer dan 3 weken een suprapubische katheter nodig hebt, kunt u materiaal (been- en nachtzakken) verkrijgen in de thuiszorgwinkel. Met een voorschrift hebt u dan recht op 20 been- en 20 nachtzakken per 3 maanden.

Wissel van de suprapubische katheter

Hebt u een blijvende suprapubische katheter dan zal deze op geregelde tijdstippen gewisseld moeten worden. Dit kan ofwel thuis gebeuren door een verpleegkundige ofwel in het ziekenhuis. Indien u naar het ziekenhuis komt, meldt u steeds aan het secretariaat urologie.

Breng steeds een nieuw urinezakje mee!

Om het risico van een urineweginfectie te verminderen, wisselen we de katheter met een gesloten systeem d.w.z. de nieuwe katheter en de nieuwe urinezak worden voor de wissel al aan elkaar gekoppeld. Hebt u vragen over de katheter, dan kunt u bij de verpleegkundige terecht. (zie achterzijde)

Contact

CAMPUS RUMBEKE

Deltalaan 1, Roeselare

Verpleegkundig specialist urologie

Nicole Depont

t 051 23 78 06

CAMPUS MENEN

Oude Leielaan 6, Menen

t 056 52 21 11

CAMPUS TORHOUT

Sint-Rembertlaan 21, Torhout

t 050 23 24 36

www.azdelta.be

Bron: info verpleegkundig specialiste urologie

Artsen

Dr. Kristien Boel

Dr. Jasper Decoene

Dr. Lieven Goeman

Dr. Heleen Maes

Dr. Wim Van Haute

Dr. Lieven Verhamme